

HYPO

HYPON TALOUSKATSAUS

Suomen taloustilanne ja -näkymät. Tammikuu 2019

PAREMPAAN ASUMISEEN. TURVALLISESTI.

Tulevalla hallituksella navigoitavana tylymmät taloustuulet

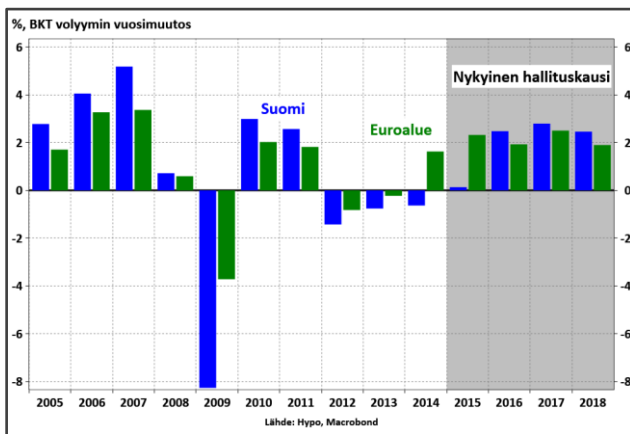
- Nousukausi on ohi ja talouskasvu hiipuu kohti kituliaampaa kehitystä. Työllisyys toipuu ja palkat paranevat vielä tänä vuonna, mutta tummat pilvet kerääntyvät maailmalla ja rahoitusmarkkinoilla.
- Seuraavalla hallituksella riittää haasteita maailmantalouden tuen typistyessä ja uudistusten odottaessa. Hallitusohjelman kolme kriittistä kohtaa ovat työllisyys, sote ja kaupungistuminen.
- Suomen talouden heilahtelut ovat noudattaneet yllättävän tuttua kaavaa 2010-luvulla. Nyt pörssipaniikin ja kv-talouden laskevien kasvuennusteiden myötä riskit tuontitaudista kasvavat. Kauppasota, poliittiset riskit Brexitistä ja Italiasta sekä kiristynyt rahapolitiikka huolettavat sijoittajia syystäkin.
- Heikomman talouskasvun hopeareunus velallisille ovat matalat lainakorot. EKP:n ensimmäinen koronnosto siirtyy 2020-luvulle ja nousu on niukkaa senkin jälkeen. USA:ssa lyhyet korot ovat päässeet vain vaivoin yli 2 prosentin ja nyt nostot loppuvat kasvuuskään.
- Suomen talouskasvu nojaa entistä enemmän kuluttajiin, kun rakentaminen rauhoittuu kotimaassa ja vienti kärsii globaalin investointi-innon hyytymisestä. Rakennusalan luottamus on huipussa, vaikka aloitukset ja lupamäärät laskevat ja uusien asuntojen kaupasta kuuluu varoitusmerkkejä. Pahaenteisesti ensimmäiset yt-ilmoitukset alalta on jo kuultu. Romahdusvaara on ilmeinen.
- Trump on tehnyt USA:sta aiempaa hyljeksitymmän investointikohteen, mikä näkyy jo tilastoissa. Osakemarkkinoiden hälytyssignaalit ovat onneksi herättäneet presidentin, mikä toivottavasti tylsyttää protektionistiset puheet pian. USA:n ja Kiinan välisellä laajalla kauppasodalla olisi arvaamattomia seurauksia.
- Kitsas kasvu tarkoittaa, että aiempaa pienemmät iskut voivat suistaa Suomen taantumaan. Seuraavakin laskukausi tulee todennäköisesti tartuntatautina maailmalta. Keskuspankkien kyvyt vakauttaa talous ja hallitusten taidot uudistaa rakenteita joutuvat koetukselle meillä ja maailmalla – riskejä riittää.

Kysyntä ja tarjonta	2016	2017	ennuste 2018	ennuste 2019	ennuste 2020
Määrän muutos, %					
BKT	2,5	2,8	2,5	1,5	1,5
Tuonti	5,6	3,5	3,0	2,5	3,0
Vienti	3,9	7,5	3,0	2,5	3,5
Kulutus	1,9	0,8	1,5	1,2	1,2
-yksityinen	2,0	1,3	1,7	1,5	1,5
-julkinen	1,8	-0,5	1,0	0,5	0,5
Investoinnit	8,5	4,0	2,5	1,0	1,5
Indikaattoreita	2016	2017	ennuste 2018	ennuste 2019	ennuste 2020
Työttömyysaste, %	8,8	8,6	7,5	7,0	6,5
Ansiotaso, %	0,9	0,2	1,8	2,5	2,5
Inflaatio, %	0,4	0,7	1,1	1,5	1,5
Vaihtotase / BKT, %	-0,7	-0,7	-1,1	-0,8	-0,8
Julkinen alijäämä / BKT, %	-1,8	-0,6	-0,5	-0,5	-0,1
Julkinen velka / BKT, %	63,0	61,3	59,5	58,5	57,5

Suomen talouskehitys noudattaa yllättäen tuttua kaavaa

Suomen talous kasvoi kolmannen vuoden peräkkäin noin 2,5 prosentin vauhdilla vuonna 2018. Nyt tahti tasaantuu, kun maailmantalouden tuki hiipuu ja tuottavimmat työvoimareservit ehtyvät. Kestävä kasvu on jatkossa ”yksi pilkku jotain” ja mahdolliset myrskyt maailmalta kääntävät kehityksen kaakkoon. Seuraavakin taantuma tulee tuontitautina ulkomailta. Kasvukauden tunnelma kestää vielä vuoden, kun nousu näkyy arjessa parempina palkkoina, toipuvana työllisyytenä ja matalina lainakorkoina, vaikka talouskasvun kovimmat luvut jäävät jo taakse.

Suomi pääsi viivellä eurokasvuun kiinni

Suomen talouskasvu kehittyy yhä yllättävän tyypilliseen tapaan: Suomi supistuu taantumissa Eurooppaa enemmän, pääsee kiinni kasvuun myöhemmin, mutta kasvaa nousukaudella nopeammin. Kehityskaari toteutui myös tällä vuosikymmenellä. Euroopan keskuspankin (EKP) kireä rahapolitiikka käänsi valuutta-alueen laskuun vuoden 2011 aikana ja Suomi sukelsi syvemmälle. Euroalue kääntyi kasvuun keskuspankin käännettyä vihdoin linjaansa uuden pääjohtajan myötä ja Suomi seurasi perinteisesti perässä viiveellä. Viime vuodet investointihyödykkeitä vievä pieni avotaloutemme on piristynyt keskimääräistä paremmin. Pohjalta on myös helpompi ponnistaa parempiin prosentteihin.

Yleistys jättää toki huomioimatta 2010-luvun monet myllerrykset kuten Nokian romahduksen, Venäjän vajoamisen, kaupunkien kasvun, kikyn, ikääntyvän väestön ja rahapolitiikan uudet toimet. Haasteita riittää jatkossakin, sillä seuraavalla hallituskaudella ei päästä nauttimaan nousukaudesta nykyiseen tapaan. Maailmantalouden tuulille ei Suomi suuremmin voi, mutta oma katto kannattaa korjata aurinkoiseen aikaan. Työ on yhä kesken.

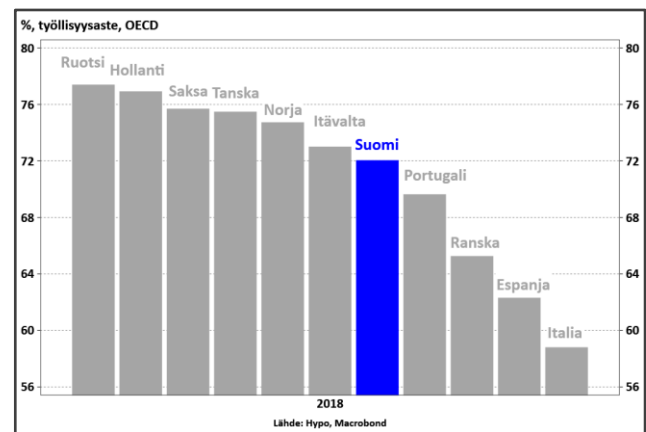
Hallitusohjelman kolme kriittistä kohtaa

Huhtikuun eduskuntavaalit ovat jo oven takana, mitkä näkyvät kohta katukuvassa ja jo hallitustyössä. Isoja uudistuksia ei ole enää odotettavissa – myös sote tuntuu juuttuneen valiokuntiin ja hallituspöytiin. Samoin aktiivimallin kehitys, infainvestointien rahoitus ja keinot hillitä kotitalouksien velkakehitystä jäävät seuraavan hallituksen pöydälle työryhmistä huolimatta. Seuraavassa hallitusohjelmassa katse kohdistuu kolmeen kohtaan.

1. Työllisyys
2. Sote
3. Kaupungistuminen

Hallitus saavutti tavoitteensa 72 prosentin työllisyysasteesta etuajassa nousukauden aalloilla. Tarkkasilmäisimmät tajusivat tavoitteen täyttyneen jo toukokuussa 2018! Hallitusohjelman tavoite on ”72 prosenttia”, ei ”72,0 prosenttia” eli pyöritykset tulee huomioida normaalin numero-opin mukaisesti. Yhtä kaikki talouskasvun siivittämänä työllisyys toipui mainiosti. Taso on tosin yhä kaukana kiitettävästä.

Työllisyys toipunut, mutta taso ei tyydytä

Työnsarkaa jää siis vielä seuraavalle hallitukselle. Sosiaaliturva- ja perhevapaaudistus, nopeammat valmistumisajat, työttömyysputket, vuorotteluvapaat ja työvoimapalveluiden resurssit ovat ensi vuonna pöydällä. Karu muutos väestöennusteessa nostaa työperäisen maahanmuuton merkitystä.

Toisekseen vuosia vatvottu sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus tulee tehdä asiantuntijoita

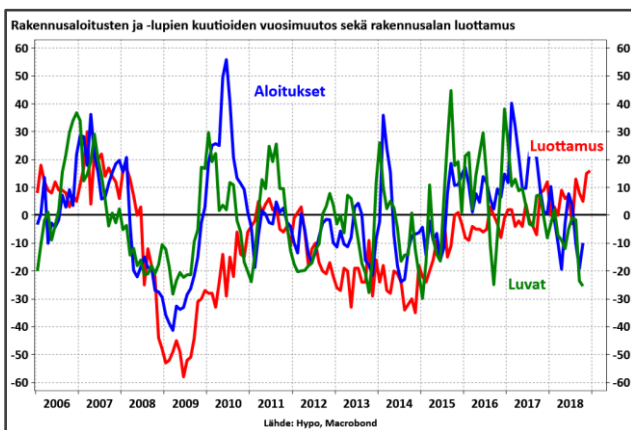
kuullen tulevien tarpeiden pohjalta. Maakunnat tulevat todennäköisesti väijäämättä, mutta määrät eivät voi perustua vanhoihin viireihin ja virsiin. Erikoissairaanhoidon vastuualueita on tällä hetkellä 5 ei 18, mikä kuvaa osuvammin vanhenevan ja pian vähenevän väestön tehokasta tarvetta. Maakuntien myötä myös vero-oikeus tulee, halutaan tai ei. On mahdollista saada kannustimia kustannussäästöihin ja tehokkuuteen, jos valtiolta voi aina ruvata lisäbudjetit.

Kolmas kohta, joka täytyy sisällyttää tarkasti uuteen hallitusohjelmaan, on kaupungistuminen. Suomen taantumasta osaltaan nostaneelta megatrendiltä ei auta ummistaa silmiä tai kuvitella hajasijoittamisen sopivan nykypäivään. Fimeasta opittiin ehkä jotain: enää voi mahtikäskyllä Kekkosen tapaan pakottaa osajia siirtymään työpaikan perässä paikasta toiseen. Kaupunkien kasvu kaipaa tukea infrainvestointien myötä, mutta kaupungit ovat liian tärkeitä jätettäväksi vain kuntapäätäjien harteille. MAL-sopimuksilla voidaan vaatia riittävää rakentamista, kannustaa normien purkuun ja valtio voi myös itse näyttää esimerkkiä esimerkiksi tonttitarjontaa tehostamalla kasvukeskuksissa ja helpottamalla rakentamisen sääntelyä omalta osaltaan esteettömyys-, valokulma- ja kokovaateilla.

Kohti kitsaampaa kasvua

Taloussnäkymät ovat himmentyneet harmaiksi viime kuukausina: ensin osakekurssit syöksivät ja perässä seurasivat taloustilastot. Sijoittajien synkistely ei ollut aiheutonta tällä kertaa. Taantuma ei vielä kolkuta ovella, mutta hälytysvalmiutta on nyt nostettava. Suomessakin kuluttaja- ja yritysluottamusten suunta huolestaa, tosin taso yhä huojentaa oloa.

Rakennusala ei usko uhkakuvia – vielä

Ainoastaan rakennusala uskoo uivansa vastavirtaan nykyisessä taloussympäristössä luottamusmittarin noustessa yli 10 vuoden huippuunsa. Uskoa toki saa, mutta rakentamisen tarkemmat tilastot eivät lisää luottamusta tulevaan, kun aloitukset supistuvat ja (ennakkolliset) lupamäärät lupaavat vieläkin vaisumpaa vuotta. Vahva veikkaus on, että rakentamisen luottamus romahtaa lähikuukausien aikana. Tammikuussa kuultiin rakennusalaalta jo pahaenteisesti ensimmäiset yt-ilmoitukset parin vuoden vilkkaan rekrytointiaallon jälkeen.

Sopii toivoa, että ala ei vajoa vanhaan tapaan huipusta pohjille. Talousskasvu, kaupungistuminen, asuntomarkkinat ja tuottavuus tarvitsevat vakaata riittävää rakentamista kasvukeskuksiin vielä vuosiksi. Hypo tekee tehtävänsä, jotta alueellinen väestökehitys saa ansaitsemansa huomion huolimatta harmillisesti vuodella viivästyvästä "virallisesta" väestöennusteesta. Kannattaa pysyä kuulolla lähikuukausina.

Talousskehityksen suurin taakka siirtyy rakentamiselta kotitalouksille, kun yksityinen kulutus kasvaa työllisyyden ja palkkojen tukemana. Kotitalouksien velkaantuminen on yhä maltillista ja isoimmat korjaustarpeet koskevat villiä ja vilkasta vakuudetonta luotonantoa ja sijoituslainoja.

Tavaravienti ja teollisuus kasvavat, ellei kauppasota kriisiydy entisestään, mutta suurimmat tulevaisuuden toiveet kohdistuvat palvelualoihin myös ulkomaankaupan osalta. Itä-ala ja matkailu vastaavat jatkossa tuottavuuden ja työllisyyden lisäksi myös vaihtotaseen tasapainosta.

Nykyhallitus on päässyt nauttimaan globaalista nousukaudesta, mutta seuraava hallitus ei ole yhtä onnekas. Samalla rakenteiden uudistamisen ohella pitää kuroa umpeen julkisen talouden meno- ja tulonäkymien epäsuhta. Vaalien lähestyminen on kuitenkin tukahduttanut innon ikävinä pidettäviin esityksiin. Lasku jääneekin seuraavalle sukupolvelle, joka taistelee samalla ilmastonmuutoksen ja väestökadosta kärsivän eläkelaskun kanssa.

Yleisesti voi sanoa nousukauden olevan ohi, mutta taantumien sijaan edessä on kitsaan kasvun aika. Toki vain muutaman riskin realisoituminen kääntää jo Suomen miinukselle, eikä turvapauskureita ole entiseen tapaan. Taloussmyrskyn sattuessa katseet kääntyvät kahteen kohteeseen: Suomen hallitukseen ja erityisesti Euroopan keskuspankkiin, jotka voivat vakauttaa laivaa tarvittaessa.

Poliittiset riskit pinnalla, keskuspankit pinnan alla

Maailmantalous päätti viime vuoden hiipuvassa kasvussa ja nousevassa riskiympäristössä. Monet mittarit rahoitusmarkkinoista yrityskyselyihin kertovat nykyisen taloustilanteen kohtuullisesta kehityksestä, mutta kasvavista uhista vuoden 2019 osalta. Riskien osalta yksi yhteinen nimittäjä on politiikka.

Poliittisista riskeistä kauppasota on siirtynyt twiiteistä tekoihin, Brexit-päivämäärä lähestyy, Italia sekä Ranska uhmaavat EU:n budjettisääntöjä ja USA:ssa budjettiriita on sulkenut liittovaltion ovet. Samaan aikaan kasvaneiden riskien ja hiipuvan kasvun kanssa keskuspankit ovat kuitenkin kiristäneet ruuvia. USA:ssa Fed nostaa korkoja, joka iskee myös dollarista riippuvaisiin kehittyviin talouksiin, minkä lisäksi Euroopassa ja Japanissa keskuspankit supistavat arvopaperiostoja, vaikka inflaatiotavoite ei karkaa kauas. Ei hyvältä näytä.

Toisaalta taantuman selkeimmät merkit puuttuvat yhä taivaalta, vaikka horisontissa tummia pilviä kerääntykin. Korkokäyrä ei ole kääntynyt laskevaan, rahan määrä kasvaa euroalueellakin ja luottamusmittarit ovat laskusta huolimatta yhä plussalla meillä ja maailmalla. Optimistit ovat odottaneet elpymiseen suurempaa vaihdetta, mutta yli neljän prosentin ei tahdota globaalisti päästä – kenties enää koskaan. Väestö ikääntyy ja kehittyvien maiden perässähihtäjän etu kapenee. Parhaita toimintatapoja ja patenteja kopioimalla voi päästä pitkälle, mutta sitten kehitys keskiluokkaistuu.

BKT:n kasvu, %	2016	2017	ennuste 2018	ennuste 2019
Maailma	3,3	3,7	3,7	3,7
USA	1,6	2,2	2,9	2,5
Euroalue	1,9	2,4	2,0	1,9
Japani	1,0	1,7	1,1	0,9
Kiina	6,7	6,9	6,6	6,2
Venäjä	-0,2	1,5	1,7	1,8
Kehittyneet taloudet	1,7	2,3	2,4	2,1
Kehittyvät taloudet	4,4	4,7	4,7	4,7

Lähde: IMF WEO lokakuu 2018

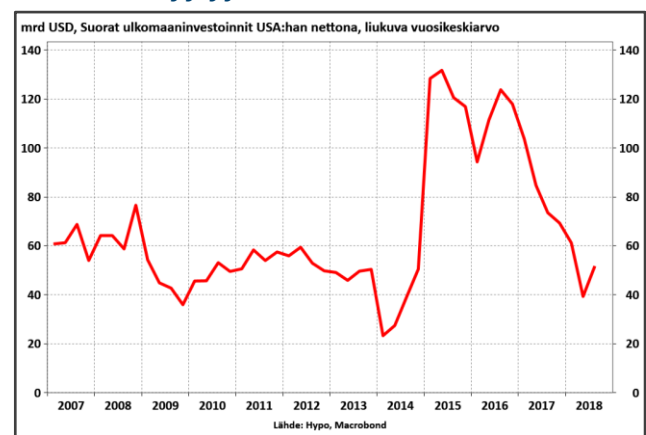
Trumpin tuntematon tie

USA:n presidentti Donald Trump järsii toimillaan demokratian peruspilareita, joiden vaikutus nähdään vasta tulevaisuudessa. Toistaiseksi talouteen todella vaikuttavia toimia on ollut kuitenkin vain kaksi:

1. Verouudistus 2018 alusta.
2. Tuontitullit ja kauppasodan uhka.

Veroalen tuoma elvytys siivittää USA:n kasvua vielä kuluvanakin vuonna. Hintana on toki velan voimakas kasvu tilanteessa, jossa maan tulisi ennemminkin säästää pahanpäivän varalle kuin heittää bensaa liekkeihin kypsän kasvukauden aikana. Veroalesta huolimatta USA ei ole enää sijoituskohteena yhtä houkutteleva kuin aiemmin. Suorat ulkomaaninvestoinnit ovat sukeltaneet vuoden 2016 presidentinvaalien jälkeen. Isoa tuotantolaitosta rakentava kv-yhtiö ei ehkä pidä twiiteillä yrityksiä uhkailevasta ja yllättäviä kauppaesteitä synnyttävästä poliittisesta ympäristöstä houkuttelevana. Tehdas rakennetaan herkästi kilpailijamaahan, jossa ison investoinnin tulevaisuus on vakaammalla pohjalla.

USA:n imu hytty investointikohteena

Trump on kiistellyt kauppasopimuksissa EU:n, Kanadan ja Meksikon kanssa. Eniten tulilinjalla on kuitenkin Kiina, jolle USA asetti viime vuoden aikana tuontitulleja. Presidentti Xi Jinpingin johdolla maa on vastannut omilla tulleillaan. Tällä hetkellä maiden väliset rangaistustullit koskevat jo satojen miljardien eurojen arvoista kauppaa, joiden vaikutukset globaaleihin arvoketjuihin ovat arvaamattomia. Tilanteen herkkyyks näkyy rahoitusmarkkinoilla, jossa tiedot ja huhut heiluttavat kursseja edestakaisin.

Tuntuu, että riidanhaastajana toimineen Trumpin on herättänyt osakemarkkinoiden alakulo. Saattoi olla onni, että vielä vajaa vuosi sitten presidentti satoi osakkeiden nousun omaan politiikkaansa. Nyt lasku näyttää pahalta, kun kauppasota selvästi synkistää sijoittajia, osakekursseja ja talousnäkymiä. Toisaalta Trumpin tiet ovat tuntemattomat – toistaiseksi syyllisen viittaa herra on yrittänyt asettaa sekä poliittisille vastustajilleen kongressissa että itse nimittämilleen keskuspankki Fedin johtajille.

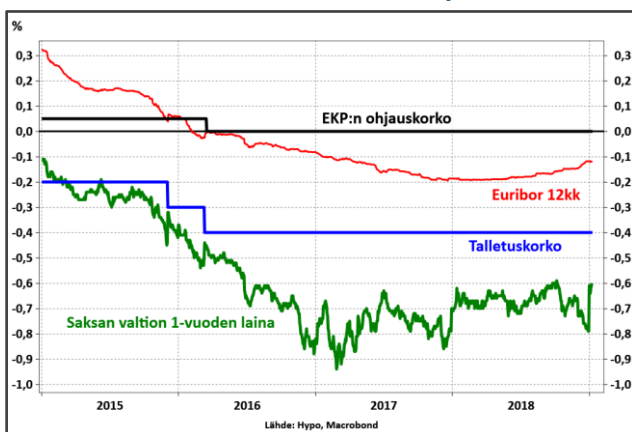
Vaisumpi kasvu, vaisumpi korkonäkymä

Talousnäkömien tummeneminen viime syksystä lähtien on näkynyt pörssissä punaisena värinä. Euroopan yleisindeksi on laskenut lokakuusta jo 15 prosenttia. Pörssipaniikin taustalta löytyy poliittisia riskejä, kiristyvää rahapolitiikkaa ja vaisumpaa talouskasvua.

Kasvun tärkein turvaaja, Euroopan keskuspankki (EKP), on lopettanut arvopaperien osto-ohjelman joulukuussa ja luvannut pitää korot pohjissa ensi kesään asti, ainakin. Työttömyys on kuitenkin yhä korkealla, eikä EKP ole saavuttamassa 2 prosentin inflaatiovauhtia vielääkään. Korkojen nousunäkymä, onkin siirtynyt yhä kauemmas. Vaisun talouskehityksen hopeareunus velallisen kannalta on matalampana pysyvät korot. Asuntovelallisen tuki tärkeämpää on työpaikka ja palkkakehitys kuin korot.

Euriborit ovat hieman nousseet EKP:n toimien mukana, mutta plussalle on vielä matkaa. Koronnostot ja selkeämmin nollalattiasta irtaantunut korotaso nähdään vasta 2020-luvulla. Asuntovelallisen kannalta tilanne toistaa taas itseään: "korot nousevat vasta ensi vuonna". Kuinka korkealle korot voivat edes enää nousta? Vertausta voi hakea Atlantin toiselta puolelta: USA on kasvanut 10 vuotta peräkkäin ja lyhyet korot ovat nousseet niukasti yli kahteen prosenttiin. Ja nyt nousu tukahtuu talouden tökkiessä.

Lainaa Saksalle 100€, saat vuoden päästä 99,40€

Nurinkurisesta tilanteesta korkomarkkinoilla kertoo Saksan valtion 1-vuoden lainan negatiivinen korko. Sijoittajat siis maksavat Saksalle siitä ilosta, että saavat lainata maalle rahaa. Saksan tarjoama turvasatama on monelle institutionaaliselle sijoittajalle houkutteleva vaihtoehto.

Kohtalonkevät Brexit-päätöksessä

Euroopan taloudelle ja poliittiselle tulevaisuudelle tärkeä päivämäärä koittaa 29.3.2019, kun Britannian mahdollinen EU-ero astuu voimaan. Mikäli Britannia irtaantuu EU:sta ilman yhteisymmärrystä, on tapahtumalla karut vaikutukset saarimaan talouteen, eikä Eurooppakaan selviä iskulta. Myös koko EU ottaa väijäämättä askeleen taaksepäin.

EU-ero on kuitenkin kaukana varmasta. Käytännössä briteillä on nyt kolme vaihtoehtoa: peruuttaa ero, erota pääministeri May:n neuvottelemien sopimuksen nojalla tai erota ilman sopimusta. Jokaisen vaihtoehdon todennäköisyys on huomattava, muttei hallitseva. Optimisti uskoo Britannian pysyvän EU:n piirissä positiivisena muutosvoimana joko ilman eroa, vain nimellisellä erolla (Norjan tapainen järjestely) tai pikaeron herättämällä paluuvimmalla. Pessimisteilläkin vaihtoehtoja riittää, kun Britannian oikeiston on osin vallannut Valkoisesta talosta tuttu populismi.

Kiina kasvaa, vaikka väkisin

Aasian jättiläisen, Kiinan, jalanjälki näkyy nykyään kaikkialla ja kaikkialle. Kahnaus USA:n kanssa kansainvälisessä kaupassa heijastuu myös muihin maihin. Keskusjohtoinen maa voi tukea taloutta tai tuhria mahdollisuuksia. Tuntuu selvältä, että maa ei taivu kauppapolitiittisen painostuksen alla – ulkoinen vihollinen yhdistää aina ja nyt Trump tekee itsestään suuren oranssin maalitaulun, jota Kiinan poliittinen johto voi syyttää tarvittaessa syystä tai syyttä. Kiinassa on jo syntynyt epävirallisia boikotteja USA:n yritysten tuotteita ja palveluita kohtaan. Tällä hetkellä Kiinan kasvu hidastuu oletetusti ja odotetusti, mutta isompien kuoppien mahdollisuutta ei voi sulkea pois – läpinäkyvyys maan talouslukuihin on tunnetun vajavainen ja velkaluvut vaarallisia.

Suomelle taloudellisesti tärkeän Venäjän kunto on yhä kiinni öljyn menekissä. Kansainvälisen kasvunäkymän sukeltaminen on vetänyt öljyn mukanaan yli 80 dollarista nyt 50 dollariin tynnyriltä, eikä itänaapurin talousnäkömät ensi vuodelle olekaan enää yhtäkkiä yhtä ruusuinen. BKT:n kasvuvauhti kääntyneekin laskuun, kun vielä syksyllä odoteltiin kasvun kiihtymistä. Länsimaiden talouspakotteet rajoittavat investointipääomia ja –intoa, minkä lisäksi tuottavuuskehitys on jo valmiiksi valtiojohtoisessa oligarkiassa ohuella kehityspolulla.

Hypon näkemys

1. *Nousukausi on ohi – tosin taantumaa todennäköisempää on kituliaan kasvun aika*
2. *Seuraavalla hallituksella haastava vaalikausi, kun globaali taloustuki hiipuu ja uudistukset odottavat*
3. *Rakennusalan luottamus romahtaa pian, vaikkakin rakennettavaa riittää kasvukaupungeissa*
4. *Talouden tökkiminen tarkoittaa korkojen nousun siirtymistä 2020-luvulle*
5. *Pörssipaniikin takana hiipuva kasvu, poliittiset riskit ja keskuspankkien kiristysinto*

■ Mahdollisuudet

- *Työllisyys elpyy ennätyksellisesti, arviot rakennetyöttömyydestä roskakoriin Suomessakin*
- *Naapureiden talousvauhti yllättää, Suomi saa apua idänviennistä ja matkailusta*
- *Kauppasota jää alku-uhoon, eikä laajene – vapaakaupan voitto Suomelle kriittinen*
- *Seuraava hallitus ei sulje silmiä kaupungistumisen kasvuavulta, rakentaminen ei romahda*
- *Kilpailun lisääminen ja sääntelyn purkaminen vauhdittavat taloutta ja tuottavuutta*

■ Riskit

- *Trump tuo kauppasodan kaikkialle – paluu 1930-luvun protektionismiin ja tuontitulleihin*
- *EKP tai Fed kiristää rahapolitiikkaa ja toistaa vanhat virheet*
- *Eduskuntavaalit johtavat umpikujaan, eikä Suomi saa hallitusta kasaan Ruotsin tapaan*
- *Pörssipaniikki pahenee ja korkokäyrä kääntyy – pelko leviää markkinoilta reaalityouteen*
- *Ruotsin asuntomarkkinat altistavat Suomen sairaudelle talouden ja tunnelmien kautta*

Hypon talouskatsaus

- Talouskatsaus yhdistää perinteisten suhdannekatsausten parhaat puolet sekä riippumattoman erikoistoimijan rohkean otteen ja kansantajuksen tiivistämisen
- Katsauksessa otetaan kantaa myös talousnäkymien suurimpiin riskeihin koti- ja ulkomailla
- Uhkien lisäksi Suomella on runsaasti mahdollisuuksia vauhdittaa kasvua
- Hypo julkistaa talouskatsauksen kaksi kertaa vuodessa

Juhana Brotherus, pääekonomisti

juhana.brotherus@hypo.fi
Puhelin 050 384 9479
Twitter: @JuhanaBrotherus

Parempaan asumiseen. Turvallisesti. www.hypo.fi

- Suomen Hypoteekkiyhdistys on Suomen vanhin valtakunnallinen ja yksityinen luottolaitos, perustettu 1860. Hypo-konserni on kaikista pankki- ja vakuutusyhtiöistä riippumaton, jäsentensä omistama keskinäinen yhtiö, joka toiminnassaan on erikoistunut pelkästään asuntorahoitukseen. Konserniin kuuluu myös vuonna 2002 perustettu talletuspankki, Suomen AsuntoHypoPankki Oy.
- Osavuositarkastuksen 1.1. – 30.9.2018 mukaan Hypo-konsernin tase oli 3,0 miljardia euroa, ydinvakavaraisuus 12,1 %, luottokanta 2,5 miljardia euroa, talletukset 1,7 miljardia euroa, järjestämättömät luotot 0,08 % ja liikevoitto 6,0 miljoonaa euroa. Asiakkaita konsernilla on noin 30 000.

Suomen Hypoteekkiyhdistys • Suomen AsuntoHypoPankki Oy

Yrjönkatu 9 A, 00120 HELSINKI • puh./tel. +358 (0)9 228 361 • faksi/fax +358 (0)9 647 443

Tähän katsaukseen sisältyvät ja sen yhteydessä suullisesti tai muutoin annetut tiedot, kannanotot, analyysit, arviot ja suositukset ("Tiedot") perustuvat julkisiin lähteisiin ja katsauksen laatijan omiin näkemyksiin ja mielipiteisiin. Katsauksen laatija voi muuttaa Tietoja sekä omia näkemyksiään ja mielipiteitään ilman ennakoilmoitusta. Tietojen hyödyntäminen tapahtuu kaikilta osin hyödyntäjän omalla vastuulla. Suomen Hypoteekkiyhdistyksen konserniin kuuluvat yhtiöt eivät takaa Tietojen oikeellisuutta tai täydellisyyttä eivätkä vastaa vahingoista, joita Tietojen käyttämisestä voi käyttäjälle tai kolmannelle taholle seurata. Tietoja ei ole tarkoitettu sijoitusneuvoksi taikka suositukseksi tai kehotukseksi ostaa tai myydä kiinteistö, asunto-osake tai rahoitusväline. Tietoja lainatessa tulee mainita lähteenä Hypo ja katsauksen laatijan nimi.